МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет романської філології і перекладу
Кафедра романських мов

Курсова робота з філології
на тему: « ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ (НА ОСНОВІ МЕДІА-ДИСКУРСУ»

Допущено до захисту
«___» _____20__ року

Завідувач кафедри
романських мов

_____ _*Рубан В.О.*_
(підпис) *(ПІБ)*

Студента групи _____
факультету романської філології
і перекладу
денної форми навчання,
освітньо-професійної програми
Французька мова і література,
друга іноземна мова, переклад
за спеціальністю 035 Філологія
Кривуліна Юлія Олегівна

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Рубан В.О.
(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

Чотирибальна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 2024

MINISTÈRE DE L'ENSEIGNEMENT DE LA SCIENCE DE L'UKRAINE UNIVIVERSITÉ NATIONALE LINGUISTIQUE DE KYIV

Faculté de philologie romane et de traduction
Département de langues romanes

Mémoire de recherche
sur le sujet : « L'INFLUENCE DE L'ANGLAIS SUR LA FORMATION DE LA STRUCTURE LEXICALE DU FRANÇAIS MODERNE (SUR LA BASE DU DISCOURS DES MÉDIAS) »

Admis à soutenir
«___» _____20__

Chef du département de langues romanes
_____ _____
(signature) *(nom, prénom)*

Par l'étudiant(e) du groupe _____
de la faculté de philologie romane
Et de traduction
du programme de formation professionnelle
Langue et littérature française, langue seconde, traduction
Spécialité 035 Philologie
Kryvulina Yulia

Directeur de recherche:
Candidate ès sciences philologiques,
maître de conferences Ruban V.O.
(grade, titre universitaire, nom, prénom)

Note _____
Quantité de points _____
Note ECTS _____

KYIV – 2024

АНОТАЦІЯ

Робота присвячена дослідженню лексичного складу мови, а саме лексичних запозичень та їх класифікації у французькій мові. Поява англійських запозичень у складі французької мови зумовлена тісним зв'язком між цими мовами, тому, проблема запозичень, активно досліджується лінгвістами. Питання появи лексичних запозичень та їх поширення і пристосування у французькій мові стола ще більше актуальним з появою і розвитком мас-медіа. Саме через мас-медіа відбувається найбільша кількість проникнень англійських запозичень до складу французької мови.

Метою роботи є дослідження впливу англійської мови на формування лексичного складу французької мови на основі медіа-дискурсу.

Матеріалом наукових досліджень, стали франкомовні статті з таких видань, як: L'Express, Ouest-France, L'Écraireur FNAC, Cinéma Lux, Le Soir, Le Parisienne, Esthethicon.fr, Cair.Info, PrideAvenue, dafMAG.fr.

Під час написання роботи, для досягнення цілі, було досліджено ряд питань, а саме: висвітлено теоретичні аспекти поняття лексичного складу мови, їх типи та класифікація; особливості впливу англійської мови на французьку мову; висвітлено поняття мас-медіа як джерела розповсюдження лексичних запозичень; окреслено етапи проникнення запозичень у мову та особливості різних типів асиміляцій, а саме: графічна асиміляція, морфологічна асиміляція та семантична асиміляція

Ключові слова: *лексичні запозичення, медіа-дискурс, асиміляція, мова-реципієнт, словниковий склад французької мови*.

ЗМІСТ

ВСТУП 5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ЛЕКСИЧНИЙ СКЛАД СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
1.1. Поняття лексичного складу мови 7
1.2. Дослідження лексичних запозичень та їхніх типів у сучасній лінгвістиці.....9
1.3. Класифікація лексичних запозичень 10
1.4. Особливості англійського впливу на лексику сучасної французької мови 12
1.5. Медіа-дискурс як джерело дослідження лексичних запозичень 14
1.6. Висновок до розділу 1 17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МЕДІА-ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
2.1. Етапи адаптації запозичень у французькій мові.....18
2.2. Асиміляція англійських запозичень у французькій мові…….20
2.2.1. Графічна асиміляція англійських запозичень у французькій мові 22
2.2.2. Морфологічна асиміляція англійських запозичень у французькій мові 23
2.2.3. Семантична асиміляція англійських запозичень у французькій мові 25
2.3. Висновок до розділу 2 28
ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК 30
ДЖЕРЕЛА 32
ІЛЮСТРАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА 34

ВСТУП

Мова є явищем соціальним, і будь-які зміни, що відбуваються в суспільстві, зазвичай, знаходять відображення у мовних процесах. Найбільш рухливим компонентом мови є лексика, оскільки вона найбільш відкрита для нововведень. Поява нових реалій призводить до появи нових слів, а зникнення старих реалій – до виходу з ужитку відповідних слів. Розвиток мови є умовою її існування як засобу комунікації і включає в себе еволюцію, яка передбачає вимирання застарілих термінів і появу нових елементів на всіх рівнях мовної системи. Ці еволюційні процеси перш за все відображаються у лексико-семантичному прошарку мови, оскільки саме лексика найбільше пов'язана з об'єктивною дійсністю.

Лексика будь-якої мови піддається змінам як на основі власних слів і основ, так і шляхом запозичення слів та основ інших мов. У цьому контексті існують два шляхи формування лексики: прямий та шляхи запозичення.

Проблеми, що стоять перед дослідниками в області лексикології, є численними та різноманітними, особливо з урахуванням того, що англійська мова протягом тривалого періоду свого історичного розвитку запозичила багато іноземних слів зокрема з французької мови [9, с. 5].

Мета роботи полягає в дослідженні впливу англійської мови на формування лексичного складу сучасної французької мови на прикладі медіа-дискурс як засобу їх поширення.

Актуальність теми полягає у дослідженні медіа-дискурсу, що дає змогу конкретно простежити, як і які англійські слова та вирази впроваджуються в повсякденне вживання, що є важливим для мовознавців, культурологів та соціологів

Об'єктом дослідження виступає процес впливу англійської мови на формування лексичного складу французької мови на основні медіадискурсу.

Предмет: Лексичні запозичення з англійської мови в сучасній французькій мові, виявлені в медіа-дискурсі.

Практичне значення: Результати дослідження можуть бути корисними для лінгвістів, перекладачів, викладачів французької мови, а також для людей, які цікавляться проблемами розвитку мови.

У цій роботі ми розглянемо захоплюючу тему впливу англійської мови на лексичний склад сучасної французької мови крізь призму медіа-дискурсу. Ми дослідимо різні способи, якими англійська мова залишила свій слід у французькій мові, захоплюючи читачів своєю динамічною лінгвістичною еволюцією.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ЛЕКСИЧНИЙ СКЛАД СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

1.1 Поняття лексичного складу мови

Поняття лексичного складу мови є одним з основних у мовознавстві, оскільки лексика відображає культурні, соціальні та історичні аспекти розвитку суспільства. Лексичний склад мови включає всі слова, що існують у мові, та їхні значення, а також способи утворення нових слів і запозичень з інших мов. Вивчення лексичного складу дозволяє не лише краще зрозуміти саму мову, але й дослідити, як вона реагує на зовнішні впливи, такі як культурні контакти, науково-технічний прогрес та соціальні зміни.

Лексикологія – це наука, яка досліджує різні аспекти слова, такі як його походження, зміна, значення та вживання, а також структуру словникового складу мови та методи поповнення словникового запасу. Вона також включає в себе аналіз сталих словосполучень. Враховуючи широкий спектр проблем, що вивчаються в лексикології, виникла потреба в розрізненні між її вузьким і широким значеннями. У вузькому розумінні, лексикологія (або власне лексикологія) – це розділ мовознавства, що досліджує словниковий склад мови, тоді як у широкому розумінні вона включає в себе всі аспекти вивчення слова [6, с. 181].

Лексичний склад французької мови складається з усіх слів, які використовуються у французькому мовленні, включаючи прості щоденні слова і спеціалізовану термінологію в різних галузях, таких як наука, мистецтво, технології, медицина, гуманітарні науки і т. д.

Основний термін у лексикології, який дослідники вважають за краще використовувати, – це “лексична одиниця”, а не “слово”, оскільки поняття “слово” може бути неоднозначним, особливо для французької мови, де слово потребує артикля або детермінатива для правильного функціонування в мові. Це було

відзначено Шарлем Баллі, який пропонував замінити термін “слово” двома іншими: “семантема” (віртуальний знак, який виражає поняття) і “синтаксична молекула” (фактичне вживання в мовленні). Слід зазначити, що статистики надають перевагу терміну “лексема”, а термін “слово” залишають для кожного випадку вживання лексем, аналізуючи їхню частотність у певному корпусі. Зрештою, якщо визнати, що в основі слова лежить поняття, то що робити з такими одиницями, як pomme de terre, chemin de fer, pied à terre або arc-en-ciel, chaise longue, prima donna та іншими.[10]

Все одно ми говоримо, що слово – це лексична одиниця, тотожність якої складається з трьох елементів:

- форма
- значення
- граматична категорія [12, с. 8].

Особливість лексичного складу французької мови полягає в тому, що вона має давню історію і впливала на інші мови, а також сама була під впливом інших мов, зокрема латинської, германських мов, англійської тощо. Це призвело до різноманітності слів та фраз, які використовуються в французькій мові.

Лексичний склад французької мови постійно змінюється і розширюється через процеси словотворення, запозичення слів з інших мов, створення нових термінів для опису нових явищ або технологій. Також він може варіюватися в залежності від регіону чи соціокультурного контексту.

Лексичний склад французької мови постійно змінюється. З'являються нові слова, зникають старі, змінюються значення слів. Ці зміни пов'язані з розвитком суспільства, науки, техніки, культури.

Для вивчення лексичного складу французької мови використовуються різні словники: тлумачні, двомовні, етимологічні, фразеологічні та інші. Вивчення лексичного складу французької мови є важливою частиною вивчення мови. Це допоможе краще розуміти французьку мову і правильно використовувати слова в мовленні.

1.2. Дослідження лексичних запозичень та їхніх типів у сучасній лінгвістиці

Часом культури та цивілізації знаходяться у взаємодії одна з одною, і престиж конкретних культур, будь він тривалий чи тимчасовий, незалежно від політичних умов, може спонукати до запозичення слів іншомовного походження. Таким чином, словниковий запас мови може оновлюватися та збагачуватися за рахунок введення слів, взятих із інших мов. Цей аспект є надзвичайно важливим для розвитку словника, який постійно змінюється з часом. Наприклад, у французькій мові існують терміни, які були запозичені, але які вже не сприймаються як іншомовні: *analytique, automobile, chronologie, dialectique, hypothèse, métaphore, prophylactique, radiodiffusion, somatique, téléphone, télégraphe, télévision, wagon* і т. д.

Таким чином, окрім внутрішніх джерел поповнення словникового запасу, таких як: словотвір та семантична еволюція слів. Французька мова, як і будь-яка інша мова, має зовнішнє джерело – запозичення з інших мов.

Запозичення слів з інших мов можна вважати важливою складовою неології, і тому часто це запозичення розглядається як засіб творення нових слів. Оскільки історія слів нерозривно пов'язана з історією народу, який використовує мову, та з історією суспільства, запозичення має переважно соціальні, тобто позамовні причини. Хоча інші чинники також впливають на цей процес, їхня роль менш очевидна та менш пряма, про що зазначає А. Мейє, один з провідних представників соціологічної школи у Франції, у своїй роботі *“Linguistique historique et linguistique générale*” (1958).

Запозичення мають два фактори: лінгвальні та екстралінгвальні. Серед екстралінгвальних факторів можна зазначити такі:

- історичні відносини між народами,
- культурні контакти,
- роль ЗМІ,
- тісні контакти в політичній, технічній та інших сферах.

Серед лінгвальних факторів, які пояснюють запозичення, варто виділити:

- потреба в найменуванні нових реалій та понять,
- розширення виражальних засобів мови,

– прагнення до усунення полісемії та омонімії,

– тенденція до утворення нових слів з точки зору структури,

– семантична диференціація понять,

– найменування явища в певних ситуаціях (стилістична функція), наприклад: *un Macaroni (un Italien); le latin macaronique (latin de cuisine), etc* [12, с. 339].

1.3. Класифікація лексичних запозичень

Запозичені слова розрізняються за кількома ознаками, як правило, ми виділяємо чотири основні ознаки:

1) за шляхами проникнення в мову розрізняємо:

а) **прямі запозичення**, що походять безпосередньо з іноземної мови, наприклад: *clown (XIXe s.), tender (XIXe s.), clip (XXe s.)* запозичені безпосередньо з англійської мови, *bravo (XVIIIe s.), colonel (XVIe s.), costume (XVIIe s.)* походять з італійської мови, *cobalt* – запозичене в німецькій мові, *mémento («souviens-toi» , XIVe s.)* запозичене від латинської мови.; назви хвороб, наприклад, часто є прямими запозиченнями з грецької мови: *boulimie («faim de boeuf», 1372), kyste (XVe s.),* тощо ,

б) **непрямі запозичення**, що надходять через мову-посередника: наприклад, слово *hussard* прийшло з угорської через німецьку, *calèche* – через німецьку з чеської; арабською мовою передаються перські слова *azur, caravane, orange, échecs* ; екзотичні слова у французькій лексиці часто є непрямими запозиченнями: *bambou* був узятий з португальської, яка, у свою чергу, запозичила його з малайської; *albatross і veranda* португальського походження, *tornado* іспанського походження були введені у французьку мову англійською; *pirogue* – запозичення з карибської мови через іспанську; *barbecue* – гаїтянське слово увійшло у французьку через англійську через іспанську, слово *chocolat* походить від ацтеків і увійшло у французьку також через іспанську тощо;

2) за способом їх проникнення в іншу мову (згідно з О.О. Реформатський):

а) **усні запозичення**, надходять усним шляхом, розмовною мовою, наприклад, першими українськими словами, які увійшли у французьку мову в XVII столітті, були

усні запозичення, такі як *cosaque, hetman*, тощо; кілька німецьких слів, проникли у французьку через розмови чи жарти між солдатами під час війни: *bivouac, bringue, chenapan, cible, cravate, képi, loustic,* тощо.;

б) **запозичення у писемній формі**, що приходять через книги, твори, переклади, газети тощо, є поширеним явищем. Наприклад, одним з перших перекладів з української на французьку мову була «Сердешна Оксана» (Г.Ф. Квітка-Основ'яненко), здійснена у 1854 році. Деякі терміни, засвоєні з латинської та грецької мов, приходять у писемній формі, і їх правопис часто зберігається, оскільки такі запозичення рідко зазнають змін. Наприклад, слова *au verso, au recto, week-end* та інші, можуть мати два варіанти читання, коли йдеться про живі мови, але запозичення з мертвих мов, таких як латинська чи давньогрецька, зазвичай передаються у письмовій формі;

3) за сферою та частотою вживання (функціональний показник):

а) **екзотичні слова (екзотизми)**, які називають іншомовні реалії. Вони обмежені у своїй функції називання конкретних явищ специфічного іншомовного характеру. Ці слова продовжують позначати національні референти на зразок *borchtch, datcha, galouchki, khata,* тощо, до них належить низка власних назв на кшталт *John, Times, British Airways,* тощо;

б) **міжнародні слова**, що належать до декількох мов та використовуються в наукових, технічних, політичних, економічних, культурних, спортивних та інших контекстах, наприклад, деякі французькі слова: *aventure, alternative, armée, attaque, visite, silhouette, lieutenant* тощо;

4) за ступенем асиміляції:

а) повністю **асимільовані слова**, такі як *L'Ukraine, Kiev, attaquer (im.), baraque (im.), cabinet (im.), mantille (icn.), fauteuil (герм.)* тощо; кілька слів романського та латинського походження; "у французькій мові є не сотні, а тисячі слів з інших мов, слова, які ховаються за оманливою зовнішністю", – пише Г. Вальтер (с. IX) це слова, які виглядають по-французьки, як за написанням, так і за звучанням, але зовсім не є французькими: *caste, fétiche (порт.), girafe (ар.)* і т.д. [20];

б) **частково асимільовані слова**, це слова, що знаходяться на певній стадії асиміляції, такі як *Dnipro, hetman*, правопис може бути подвійним: *hachisch\ haschisch;*

в) **неасимільовані слова або ксенізми** (від грец. xenos – чужинець), або варваризми (неадаптовані слова), такі як *tchernoziom (terres noires), galouchki, tea-room, lunch, shampooing, walkman,* тощо [12, с. 344].

1.4. Особливості англійського впливу на лексику сучасної французької мови

Представники офіційних державних інституцій та лінгвісти Франції активно працюють над збереженням чистоти французької мови, стаючи на заваді її надмірній англінізації через законодавчі та наукові заходи. Незважаючи на зусилля Французької Академії та інших організацій, а також прийняті закони, такі як Ба-Лоріоль від 31 грудня 1975 року та закон Тубона від 4 серпня 1994 року, англійські слова продовжують вживатися як у повсякденному спілкуванні, так і в професійному дискурсі, зокрема в медіа-дискурсі.

Дослідники вважають, що сфера освіти не настільки перевантажена англійськими запозиченнями, скільки більше схильна до ретермінологізації – використання термінів з інших галузей знань у контексті освіти, що є характерним для багатьох європейських мов. Відносна автентичність термінології освіти пов'язана з традиційною французькою системою освіти, яка не збігається з міжнародним варіантом, а також з активним контролем Комісії з питань термінології в освіті, яка співпрацює з Комісією зі збагачення французької мови. Однією з основних цілей Комісії є запобігання надмірному використанню запозичень і формування нових та модифікація існуючих французьких термінів [1, с. 316].

Як зазначає відомий лінгвіст, процес запозичення англійських термінів дуже інтенсивно продовжується. За даними А. Міттерана, із 200 іншовомних слів, зареєстрованих словником *“Le petit Larousse”* у період з 1949 до 1980 рр., половина запозичень є англо-американського походження. Англійська мова значно збагатила французький словниковий запас: тут ми нараховуємо приблизно 700

запозичень. Багато запозичень були прийняті французами у XIX столітті, в час науково-технічної революції. Хронологічно цей процес виглядає приблизно так:

XII ст. – 8 слів

XIII ст. – 2 слова

XIV ст. – 11 слів

XV ст. – 6 слів

XVI ст. – 14 слів

XVIII ст. – 134 слова

XIX ст. – 377 слів

XX ст. – 75 слів

XVII ст. – 67 слів [4, с. 171].

1.5. Медіа-дискурс як джерело дослідження лексичних запозичень

У роботі Гайдук Н. А. та Хоровець В. Є. зазначається, що наприкінці XX – початку XXI століття система як світових, так і вітчизняних засобів масової інформації у зв’язку із динамічним розвитком інформаційно-комунікаційних мережевих технологій зазнала значних змін. Закріпилася роль мас-медіа у формуванні масової свідомості соціуму та основних складників людської свідомості, таких, як світогляд, моральні, культурні, політичні, релігійні настанови особистості. З огляду на це спостерігаємо активізацію зацікавленості мовознавців до основних питань текстотворення у мас-медійному дискурсі [2, с. 165].

Медіа-дискурс – це специфічна форма мовленнєвої практики, що використовується в мас-медіа (засобах масової інформації) для представлення інформації, формування думок, впливу на громадську думку та взаємодії з аудиторією. Медіа-дискурс об'єднує різноманітні мовленнєві жанри, такі як новини, реклама, інтерв'ю, коментарі, рецензії та інші форми взаємодії масових медіа з громадськістю. Унікальність сьогоднішнього стану медіа-дискурсу полягає в тому, що у зв’язку з активним розвитком Інтернету система засобів масової інформації, яка набула нових форм, активно входять у повсякденне життя і Інтернет-видання. Саме

завдяки широкому впровадженню новітніх технологій у повсякденне користування аналіз лексичних інновацій в галузі інформатики і Інтернету є актуальним.

Медіа-дискурс відіграє ключову роль у формуванні громадської думки, створенні стереотипів, визначенні головних подій та тем для обговорення. Вплив англійської мови на медіа-дискурс може бути виявлений через використання англійських термінів, фраз, англомовних заголовків, а також впливу англомовних медійних стандартів на структуру та форму подання інформації.

Цей тип дискурсу не тільки передає інформацію, а й визначає, як ця інформація відображається та інтерпретується. Він враховує не лише мовленнєві аспекти, такі як лексика та граматика, але й враховує контекст, стиль, образи, мовленнєві стратегії та інші засоби, спрямовані на досягнення певних комунікативних цілей.

В епоху глобалізації англійська мова стала мовою міжнародного спілкування. Через широке використання та розповсюдження англійської мови, деякі лексичні одиниці були запозичені французькою мовою, зокрема через використання медіа-простору, а також факторів пов'язаних з економікою, бізнесом та фінансами. комп'ютерами, Інтернетом та мобільними телефонами, слів пов’язаних з музикою, кіно, телебаченням та модою. Англійські слова часто використовуються в газетах, журналах, теле- та радіопередачах, а також в Інтернеті.

Вплив англійської мови на формування лексичного складу сучасної французької мови є однією з найважливіших тенденцій у розвитку цієї мови. Цей вплив можна спостерігати в усіх сферах французької лексики, від повсякденної мови до наукових термінів.

Медіа-дискурс, що функціонує у медійній сфері, ґрунтується на складній системі мовленнєвої та технічної взаємодії і не може існувати без участі споживачів. Вивчення медіа-дискурсу показує постійний інтерес до цього широкого і багатоаспектного явища. У дослідження медіа-дискурсу зосереджуються на класифікації, функціях, меті, основних характеристиках та інших аспектах. Порівняльний аналіз розгортання медіа-дискурсу у різних типах ЗМІ в залежності від жанрової та тематичної репрезентації може стати базою для подальших досліджень цього явища в сучасному медіа-просторі [5, с. 270].

Висновок до 1 розділу

Проведений аналіз теоретичної літератури, дозволяє нам зробити висновок, що дослідження мовних запозичень є важливим для сучасного мовознавства, оскільки це явище має вагоме значення у формуванні мови. Тема вивчення лексичних запозичень була і залишається актуальною для науки мовознавства, тому тема лексичних запозичень завжди буде у центрі уваги лінгвістів.

Розгляд запозичень у медіа-дискурсі є особливо значущим з кількох причин. По-перше, медіа-дискурс відіграє вирішальну роль у формуванні громадської думки, створенні стереотипів та визначенні ключових тем для обговорення. По-друге, він служить основним каналом для введення нових лексичних одиниць, включаючи запозичення, які швидко розповсюджуються через засоби масової інформації, Інтернет та соціальні мережі. Це дозволяє спостерігати процеси інтеграції та адаптації іншомовних елементів у мовленнєву практику. Аналіз запозичень у медіа-дискурсі дає змогу зрозуміти механізми лексичних змін і визначити вплив глобалізаційних процесів на систему мову. Такий підхід дозволяє не тільки фіксувати нові мовні явища, але й глибше усвідомити їхній вплив на культуру та суспільство в цілому. Важливо зазначити, що лексичні запозичення мають великий вплив на формування лексичного складу та збагачення словникового запасу мови. Запозичення відбувається на всіх рівнях мови, хоча найбільш помітним є його вплив саме на лексичний склад. Запозичення має різні причини, види та наслідки, і його вплив на мову може бути помітним на різних рівнях мовної системи. Лексичні запозичення є джерелом для формування нових слів, що дозволяє вивчити складність мови та її еволюцію під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів.

Проте обмежувати розгляд запозичення лише з лінгвістичного погляду недостатньо, оскільки це явище є результатом взаємодії лінгвальних та поза лінгвальних факторів, наприклад, культурні зв’язки, наукові та технологічні досягнення та історичні події.

Запозичення та адаптація іншомовних елементів залежать від особливостей мови-реципієнта та культурного контексту, а також від рівня освіти та соціального статусу мовців.

Розділ 2

АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МЕДІА-ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

2.1. Етапи адаптації запозичень у французькій мові

Перш за все, варто зазначити, що вплив англійських запозичень на французьку мову може бути помітним в різних сферах, таких як технології, мода, бізнес, наука та інші. До запозичення лексики можна ставитися виходячи з різних точок зору, але запобігти процесу запозичення неможливо. Вплив англійської мови на французьку відчувається протягом століть, але в XX столітті він значно посилився, частково завдяки зростанню впливу американських ЗМІ. Це призвело до значного збільшення англійських запозичень у французькій мові, особливо у сфері медіа-дискурсу. Важливо виділити кілька важливих періодів проникнення англійських запозичень у французьку мову:

– перша половина XX століття**:** цей період характеризується порівняно повільним проникненням англійських слів у французьку мову, зазвичай пов'язаних з технікою та модою. В цей період були запозичені такі слова, як *weekend, radio, film;*

– після Другої світової війни**:** темпи запозичень зростають, частково завдяки домінуванню США у світовій політиці та економіці. Англійські слова з'являються у сферах, пов'язаних з бізнесом, наукою та технологіями. Приклади: *marketing, computer, manager;*

– 1960 та 1970 рр. : зростання популярності американської популярної культури, такі як музика, кіно і телебачення, призводить до припливу англійських слів, пов'язаних з цими сферами. Приклади: *rock, teenager, jeans;*

– 1980 та 1990 рр. **:** поява нових технологій, таких як комп'ютери та Інтернет, призводить до чергової хвилі запозичень, часто пов'язаних з цими сферами. Приклади: *software, website, email;*

– 21 століття**:** темпи запозичень не зменшуються, і англійські слова дедалі частіше використовуються у повсякденній французькій мові. Це викликає певне занепокоєння серед деяких людей, які вважають, що це загрожує чистоті французької мови

Процес проникнення лексичних запозичень може відбуватися через декілька етапів: 1) **введення термінів**: перший етап полягає в появі нових термінів або виразів з англійської мови в французькому медіа дискурсі. Це може статися через технологічний прогрес, нові тренди або глобалізацію; 2) **адаптація:** деякі англійські слова можуть пройти через процес адаптації до французької фонетики та граматики, наприклад, вони можуть змінити свою форму, щоб краще вписуватися в французьку мову; 3) **популяризація через медіа**: коли англійські слова або вирази стають поширеними в французькій мові, вони можуть бути активно використовувані в медіа – як у письмі, так і в усному мовленні. Нові терміни можуть з'являтися в новинах, журналах, блогах тощо; 4) **інтеграція в мову**: з плином часу деякі з англійських слів або виразів можуть стати не тільки загальновживаними в медіа, а й інтегруватися в саму мову. Вони можуть з'явитися в словниках, навчальних посібниках та офіційних документах.

Важливо зазначити, що не всі англійські запозичення приймаються однозначно**.** Деякі слова стають широко вживаними та входять до словників, тоді як інші використовуються лише тимчасово або вважаються сленгом.

Вплив англійських запозичень на французьку мову є складним і суперечливим питанням. З одного боку, це свідчить про життєздатність та динамізм мови. З іншого боку, деякі люди вважають, що це загрожує унікальності та ідентичності французької мови.

2.2. Асиміляція англійських запозичень у французькій мові

Процес асиміляції – це складний процес, який досліджується з різних точок зору, основне його поняття, це процес уподібнення одного звуку іншому.

Внаслідок систематичності мови загалом, а також лексики зокрема, кожне нове слово, яке ми запозичуємо, відбивається на всьому словнику. Запозичене слово зазвичай привносить в себе одне або декілька значень, які вже існують у мові, і в результаті може відбутися перегрупування. Таке перегрупування може призвести до того, що деякі значення стають більш центральними, тоді як інші, навпаки, можуть втратити свою актуальність або бути витіснені з мови. Це трапляється через те, що наявність двох або більше слів з схожим значенням непрактична, і в результаті одне слово може замінити інше або розмежувати з ним його значення. Запозичення нових слів з інших мов дозволяє мові описувати нові поняття, явища та предмети, що з'являються в житті людей. Це робить мову більш гнучкою та адаптивною до мінливих умов.

Особливий інтерес викликає процес адаптації іншомовних слів, оскільки він відображає введення нових концепцій у ментальний лексикон суспільства та заповнення концептуальних прогалин. Семантичні трансформації, такі як розширення або звуження значень, а також зміна граматичної структури та фонетичний асиміляція, усі ці процеси є складовими частинами адаптації нових слів у мову. Поява запозичень може призводити до зміни значень вже існуючих слів у мові. Це може відбуватися через появу нових синонімів, уточнення значень або витіснення одних слів іншими. Запозичені слова можуть ставати частиною нових фразеологічних зворотів та ідіом, збагачуючи фразеологію мови.

Мова може впливати на іншу не лише через слова, але й через граматичні структури, наприклад, нові форми відмінювання, способи вживання дієслів або синтаксичні конструкції. Запозичені слова можуть змінювати морфологічну систему мови, спричиняючи виникнення нових суфіксів, префіксів або закінчень. У деяких випадках запозичення можуть призводити до змін у граматичних правилах мови, таких як спрощення граматичних форм або зміна порядку слів у реченні.

Наприклад, коли ми запозичуємо слово з іншої мови, його фонетика може зазнати змін, щоб краще вписатися в фонетичні правила приймаючої мови. Також може змінитися наголос, розташування префіксів у словах, та інші граматичні

особливості. Ці процеси асиміляції відображають широкий спектр впливів, які має нове слово на мовний ландшафт [9, с. 45].

Аналіз новоутворених слів у словниках виявляє зростаючу кількість англіцизмів, переважно у сферах технологій та медіа. Це відображає проникнення англійського впливу в газети, статті, журнали, тощо, які франкомовні читачі переглядають щодня. В останні роки величезний вплив суспільства Інтернету став помітним.

Деякі лінгвісти висловлюють протести щодо вживання англійських слів у французькій мові. Наприклад, в Р. Етьямбль у своїй роботі "*Parle-vous français?"* виражає занепокоєння щодо англоманії та англійського впливу на французьку мову. На його думку, англіцизми порушують фонологічний баланс французької мови, вносячи нові фонеми.

Питання боротьби з іноземним впливом залишається актуальним. У 1995 році був ухвалений закон Турбона, який обмежує використання іноземних термінів у сфері економіки та соціального життя, якщо існують французькі відповідники. Ця норма стосується, зокрема, освіти, іспитів та конкурсів.

За думкою А. Гуссе і Х. Міттерана, засвоєння кількох іноземних слів не є великим завданням. Слова зі складним написанням і вимовою повинні бути адаптовані до французької мови за допомогою спеціальних засобів, наприклад: *dopage, zégiste, racketeur, merchadiser, gadgetisation, speakerine etc* [13].

Вивчення процесу адаптації запозичених слів у медіа-дискурсі є важливим з кількох причин. Адаптація іншомовних слів відображає введення нових концепцій у ментальний лексикон суспільства та заповнення концептуальних прогалин. Семантичні трансформації, такі як розширення або звуження значень, зміна граматичної структури та фонетична асиміляція, є складовими частинами цього процесу. Запозичені слова можуть призводити до зміни значень уже існуючих слів у мові, появи нових синонімів або витіснення одних слів іншими. Аналізуючи ці процеси, ми можемо глибше зрозуміти, як нові мовні елементи впливають на структуру та функціонування мови, а також як вони відображають культурні та соціальні зміни в суспільстві. Це робить мову більш гнучкою та адаптивною до мінливих умов, збагачуючи її фразеологію та граматичні структури.

2.2.1. Графічна асиміляція англійських запозичень у французькій мові.

Як зауважує відомий лінгвіст, Кромбет О. В., при графічній асиміляції важливу роль відіграє система письма мови-джерела, оскільки графічна інтерференція відбувається на основі алфавіту. Саме тому особливу увагу потрібно звертати на мови безалфавітного письма, такі як давньоєврейська, арабська, китайська та ін. У процесі контакту мов французькі вчені виділяють значну кількість запозичень зі споріднених мов. На їхню думку, такі іншомовні слова, асимілюючись до мови-реципієнта, яка використовує латинський алфавіт, зазнають часткових змін на письмі [7, с. 89].

Англійський суфікс *-ing-* відіграє важливу роль у словотворенні французької мови, особливо у професійному контексті. Його можна зустріти як у розмовній, так і в офіційній мові, у словах типу *parking* чи *footing*. Англійські терміни з цим суфіксом часто вживаються у сферах економіки, соціально-політичних аспектах та фінансах, як, наприклад, *lifting, planning, mailing*. Цей суфікс сприяв утворенню нових термінів на основі французьких лексичних одиниць, особливо популярних у сферах економіки, фінансів та політики, наприклад, *marchandising* чи *forfaiting.*

Французька мова активно використовує англійські запозичення, які, поєднавшись зі словами французького походження, утворюють цілі речення. Такі конструкції співіснують зі своїми французькими аналогами, наприклад, *être à quia* у поєднанні з англійським словом *quia*, французький еквівалент *“être à l'impasse”*.

Французька мова, часто запозичує слова з англійської, які закінчуються на суфікси *-ary, -er, -al*. Такі слова зазвичай замінюються французькими варіантами зі стабільними суфіксами *-aire, -eur, -el* [3, с. 34]. Також відзначається процес відродження мови під впливом англо-американських запозичень романського походження, наприклад, у слові *textuel*, яке можна знайти у *L'Express: Formalités: vers la fin du harcèlement textuel?* [14].

Іноді французька мова запозичує англіцизми з частковою заміною морфем: *mixeur, paquebot, sweater*.

Ця лексика швидко набула такого поширення у французькій мові, ці слова часто вживаються і сьогодні. Отож, у французьких статтях присвячену туризму можна зустріти такі запозичення, як *paquebot* : *Voilà 50 ans, le paquebot France épousait la mer* [15].

Французька мова також запозичує складні слова, які зберігають свою мотивацію: *self-service, long drink, irish-coffee* тощо. У деяких словах другий елемент було виділено еліпсом: *smoking-jacket – smoking, jazz-band – jazz, thriller-diller – thriller: Thriller de Michael Jackson a 40 ans: retour sur un album révolutionnaire* [21]*; Cinéma Lux: Les Incontournables du jazz* [19].

2.2.2. Морфологічна асиміляція англійських запозичень у французькій мові

Якщо говорити про морфологічний рівень мови, то переважно саме на цьому рівні відбувається асиміляція. Оскільки в англійській мові іменники не мають чоловічого або жіночого роду, а у французькій мові наявність родів є обов'язковим, тому в результаті переходу, англійські запозичення зазнають значних змін. В результаті цього процесу, переходу англійських запозичень до складу французької мови, багато іменників набувають чоловічого роду у французькій мові. Наприклад: *Internet (m), message (m), festival (m): Rationner Internet : la proposition de Najat Vallaud-Belkacem se libérer des écran* [24]*; Woody Allen à propos de « Rifkin's Festival »: La manière dont les gens me voient n'a pas d'importance* [18].

Але, слід зазначити, що зараз можна спостерігати тенденцію створення жіночого роду для назв професій, як показано на прикладах *blogueur (m) , blogueuse (f): Cardi B gagne des millions de dollars en diffamation contre une blogueuse* [21].

При введенні запозичень до лексичного складу французької мови, ці слова часто зазнають різних видів змін в граматичних категоріях та з часом набувають граматичних властивостей, які є характерними для французької мови. В англійській мові прикметники використовуються у французькій мові для позначення іменників. Так, наприклад, слово *lifting*, який можна спостерігати у багатьох французькомовних

статтях, зокрема в *Esthethicon.fr*: *Le lifting douceur : Association médico-chirurgicale, un nouveau concept* [15].

При утворенні французьких дієслів, суфікс *-ation* використовується для утворення абстрактних іменників від цих дієслів. Наприклад, *ubérisation: Réalités et enjeux de l'urbanisation du monde* [25].

Англійські запозичення також сприяють утворенню загальних виразів у французькій мові, наприклад, з дієсловом *faire*: *faire face à un challenge, faire un burn out, faire son coming out, faire du forcing: Faire son coming out: les 6 étapes à suivre; dafMAG.fr: Faire face aux nouveaux challenges de 2021 : 5 étapes à respecter pour rester zen* [23].

Коли слово запозичується, воно може не тільки змінити свій фонетичний вигляд, але й зазнати інших змін [3, с. 42].

Вивчення морфологічного рівня асиміляції запозичень вказує на значні трансформації, які зазнають слова при переході з однієї мови в іншу. Зокрема, в англійських запозиченнях у французькій мові іменники набувають родових ознак, що є характерними для французької мовної системи. Цей процес сприяє інтеграції іншомовних слів у нове мовне середовище, адаптуючи їх до граматичних і морфологічних норм. Спостерігаючи за цими змінами, ми можемо глибше зрозуміти, як мовна система адаптує нові елементи, збагачуючи свою лексику та граматику, а також як це впливає на розвиток мови в умовах глобалізації.

2.2.3. Семантична асиміляція англійських запозичень у французькій мові

Семантична асиміляція – це процес, при якому значення запозиченого слова змінюється, щоб краще відповідати семантичній системі приймаючої мови. Це явище часто спостерігається при запозиченні слів з англійської мови у французьку.

Французька мова часто запозичує слова зі схожою фонетичною структурою, яка надає йому нового значення. Французьке слово *réaliser* походить від англійського дієслова *to realize*, це семантичне запозичення, оскільки у французькій мові ця

лексема вживається з іншим значення. Тобто відбулось запозичення значення, а не форми [11, с. 238].

Семантична асиміляція англійських запозичень у французькій мові є складним та цікавим явищем, яке відображає процеси взаємовпливу мов та культур. Запозичення з однієї мови до іншої завжди супроводжується перетворенням значень, а також природних асоціацій, що можуть змінюватися відповідно до контексту і сприйняття спільноти. У французькій мові англійські запозичення можуть переживати різноманітні зміни, від підтримки первісного значення до виникнення нових сенсів та виражень, що притаманно семантичній асиміляції.

Історичний контекст має велике значення для розуміння семантичної асиміляції. Французька мова, як і багато інших, завжди була відкритою до запозичень, особливо з англійської мови, завдяки різноманітним культурним та політичним впливам. Починаючи з періоду Норманського завоювання, англійські та французькі мови знаходились у тісному контакті, що призвело до взаємного впливу на лексику та синтаксис обох мов.

Одним із найпомітніших прикладів англійських запозичень у французькій мові є терміни, пов'язані з технологіями та інноваціями. Наприклад, слова *email, Internet ma smartphone* широко використовуються в французькій мові, але їх значення та відтінки можуть відрізнятися від англійських аналогів. Наприклад, *email* може відноситися не лише до електронної пошти, але й до будь-якого електронного повідомлення. Такі терміни, хоч і походять з англійської мови, інтегруються в французьку мову із зміненими відтінками значень та вживанням.

Подібні трансформації відбуваються не лише з технологічними термінами, але й з англійськими виразами, що використовуються в різних сферах життя. Наприклад, вживання лексеми *week-end* у французькій мові не тільки відображає його англійське значення як *кінець тижня*, але може також включати деякі асоціації, які характерні для французької культури. Такі зміни в значенні слова або виразу можуть виникати внаслідок культурних відмінностей та індивідуального сприйняття спільноти.

Необхідно враховувати також вплив мовних та соціальних тенденцій на процес семантичної асиміляції. Наприклад, з поширенням англомовних медіа та Інтернету,

англійські слова та вирази стають більш доступними для французькомовних користувачів, що може вплинути на їхнє вживання та сприйняття. Також важливо враховувати роль перекладачів та лінгвістів у процесі асиміляції, які можуть впливати на прийняття нових слів та виразів у французькій мові через їхні переклади та інтерпретації.

Свою роль у процесі англінізації французького суспільства грають також перекладачі, зазвичай ті, хто працюють у засобах масової інформації, оскільки їхня робота є публічною. За словами французького лінгвіста М. Кеслера, завдання перекладача полягає у тому, щоб вірно відтворити іноземну думку, оскільки саме він, як користувач мови, формує мовну норму, за якою в подальшому будуть користуватися інші. Переклад не мав би такого великого впливу на процес англінізації французької мови, якби він був зроблений справжніми фахівцями. Однак за словами вченого, сучасні переклади у багатьох випадках виявляються незадовільними, оскільки вони робляться поспішно і не завжди виконуються кваліфікованими фахівцями, які часто вдаються до буквальних перекладів. Це призводить до того, що багато франкофонів використовують англійські фрази та вирази у французькому контексті, навіть не маючи достатнього рівня знання англійської мови. Їхнє мовлення, так би мовити, “англінізується” через постійний контакт з погано перекладеними текстами [8, с. 127].

Однак, не всі англійські слова та вирази піддаються семантичній асиміляції у французькій мові. Деякі з них можуть зберігати своє первісне значення та вживання без значних змін. Наприклад, слова *restaurant* чи *café* залишаються майже без змін у французькій мові, оскільки вони є загальновживаними термінами, які вже ввійшли в мовний корпус.

Отже, семантична асиміляція англійських запозичень у французькій мові відображає складні процеси взаємодії між мовами та культурами. Цей процес не лише призводить до суттєвих змін у значеннях та вживанні слів і виразів, але і показує культурні та соціальні тенденції сучасного світу.

Висновок до 2 розділу

Процес впливу англійських запозичень на французьку мову відбувається вже протягом багатьох століть і має значний вплив на різні сфери життя суспільства. Запозичення лексики з англійської мови неможливо уникнути, і воно відбувається через різні етапи, такі як введення термінів, асиміляція, популяризація через медіа та інтеграція в мову-реципієнта.

Під час аналізу важливо враховувати кілька ключових періодів проникнення англійських запозичень у французьку мову, від періоду після Другої світової війни до сучасності. Цей процес є складним і суперечливим: з одного боку, він свідчить про життєздатність мови та динамізм культурного обміну, а з іншого боку, він може створювати загрозу для ідентичності приймаючої мови, зокрема французької.

У цьому розділі ми також дослідили процес асиміляції (графічна, морфологічна та семантична) слів з інших мов, зокрема англійської, у французькій мовій. Цей процес є складним і має значний вплив на лексикон та граматику мови-реципієнта.

Аналіз новоутворених слів в словниках свідчить про на зростаючу кількість англіцизмів, особливо в сферах технологій та медіа. Проте, це викликає обурення деяких лінгвістів, які вважають, що англіцизми порушують фонологічний баланс і тонічну структуру французької мови, а також викликають проблеми з орфографією та зміни у мові.

Суспільство веде дебати щодо захисту французької мови від іноземного впливу, як показує ухвалений у 1995 році закон Турбона, що обмежує використання іноземних термінів у деяких сферах.

Отже, процес асиміляції іншомовних слів у французьку мову є складним явищем, що відображається на всіх рівнях мови і спонукає суспільство до пошуку балансу між збереженням власної мовної ідентичності та відкритістю до міжнародного культурного обміну. Таким чином, важливо розуміти, що вплив англійських запозичень на французьку мову є складним феноменом, який потребує уважного вивчення і збалансованого підходу до оцінки його наслідків.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

У представленій роботі було досліджено різні аспекти впливу англійської на французьку мову, від поняття лексичного складу мови та класифікації лексичних запозичень до аналізу англійських запозичень у медіа-дискурсі сучасної французької мови.

Англійська мова має значний вплив на лексичний склад сучасної французької мови через медіа-дискурс та інші канали комунікації. Цей вплив проявляється у великій кількості запозичень та їхній адаптації до французької мовної системи. Окрім того, дослідження дозволило виявити тенденції у формуванні лексичного складу французької мови та розуміти динаміку мовних змін у сучасному світі. Підсумовуючи отримані результати дослідження, можна стверджувати, що запозичення з англійської мови значно розширили словниковий запас французької мови, додаючи нові слова та вирази для опису нових понять, явищ та предметів. Це робить французьку мову більш гнучкою та адаптивною до мінливих умов сучасного світу. Вони, також, призводять до зміни значень вже існуючих французьких слів, а також до виникнення нових синонімів або витіснення одних слів іншими. Це відображає еволюцію значень слів у часі та вплив нових культурних та соціальних ідей.

Важливо зазначити, що процес асиміляції запозичень не є однорідним. Деякі слова запозичуються без значних змін, тоді як інші зазнають суттєвих трансформацій на інших рівнях мови. Крім того, існують й певні суперечки щодо впливу англійських запозичень на французьку мову. Деякі люди вважають, що це призводить до втрати мовної самобутності та забруднення французької мови. Інші ж вважають, що запозичення є природним процесом, який збагачує мову та робить її більш гнучкою. Загалом, асиміляція англійських запозичень у французькій мові є складним та динамічним процесом, який має значний вплив на мову та культуру франкомовних країн. Вивчення цього процесу може допомогти нам краще зрозуміти, як мови змінюються та розвиваються в умовах глобалізації.

У подальших дослідженнях можна розширити аналіз на інші типи медіа-дискурсу та вивчити більш детально вплив англійської мови на різні аспекти французької лексики. Також важливо враховувати контекст глобалізації та культурного обміну при дослідженні цього явища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борисов В. (2020). Англо-французька мовна взаємодія у формуванні національних терміносистем. *Науковий вісник.* (випуск 187), 314-319. DOI: https: //doi.org./ 10.36550/2522-4077.2020.187.49
2. Гайдук Н. А., Хоровець В. Є., (2020). Лінгвістичні особливості англомовних медійних текстів та способи їх перекладу українською мовою. *Закарпатські філологічні студії, том 1*(27), 164-169. DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.1.28
3. Діденко Н. В. (2020). Англомовні запозичення у французькій мові кінця XX – початку XXI століття [кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти ступеня «магістр», Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій Київського національного лінгвістичного університету. http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1062
4. Дмитрик, Т. М. (2012). Вплив англійських запозичень на словотвір французької мови. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького, Том 14 № 3 (53)*, 170-175.
5. Коритнік Д. Ю., Баранова С. В. (2020). Медіадискурс як різнопланове явище сучасних медіадосліджень. Збірник наукових праць «Нова філологія», 1(80), 266-271. DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-39
6. Кочерга, М. П. (2000). Вступ до мовознавства: Загальні питання мовознавства. Фонетика і графіка. Лексика і фразеологія. Граматика. Мовна типологія. Київ. Видавничий центр «Академія».
7. Кромбет О. В. Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць. (24). http://litmisto.org.ua/?p=9255
8. Рубан В. О. (2015). Позамовні чинники англомовних запозичень у сучасній французькій мові. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2(15), 126-128. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v15/part_2/Filologi15-2.pdf

9. Лібінсон М. Ю. (2018). Французькі запозичення в англійській мові (на матеріалі творів англійської художньої літератури). НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро.
10. Charle Bally. (2021). Syntaxe de la modalité explicite. Мовознавство, 3, 52-59. DOI 10.33190/0027-2833-318-2021-3-003
11. Mittérand H., Pagès-Pindon J., & Schmitt R. (1983) Langue française. Grammaire. Paris : Collection F. Nathan.
12. Smouchtchynska, I.V. (2015). Lexicologie française. Kyiv : Édition Dmitry Burago.
13. StudFiles. (2019, septembre 6). «Emprunts. Anglicismes» https://studfile.net/preview/9184643/page:3/

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

14. Clémence Fugain. (2014, avril 28). Formalités: vers la fin du harcèlement textuel? L'Express. https://www.lexpress.fr/entrepreneurs/gestion-fiscalite/impots-taxes/formalites-vers-la-fin-du-harcelement-textuel_1524589.html
15. Cyrille PITOIS. (2010, Mai 11). Voilà 50 ans, le paquebot France épousai la mer [Vidéo]. Ouest France. https://www.ouest-france.fr/europe/france/voila-50-ans-le-paquebot-france-epousait-la-mer-video-594996
16. Dr Laurent Benadiba M. D. (2021, août 12). Le lifting douceur : Association médico-chirurgicale, un nouveau concept. Esthetocon. https://www.estheticon.fr/nouveaute/le-lifting-douceur-association-medico-chirurgicale-un-nouveau-concept
17. Fabien Dawidowicz, Chief Financial Officer de Spendesk. (2021, mars 29). Faire face aux nouveaux challenges de 2021 : 5 étapes à respecter pour rester zen. dafMAG.FR. https://www.daf-mag.fr/Thematique/rh-1245/motivation-engagement-2128/Breves/Faire-face-nouveaux-challenges-2021-etapes-respecter-rester-zen-358879.htm
18. Gael Moury. (2021, août 03). Woody Allen à propos de « Rifkin's Festival » : « La manière dont les gens me voient n'a pas d'importance ». Le soir. https://www.internetsociety.org/fr/issues/access/

19. Gildas P. (du 26 juin au 16 juillet). Les Incontournables du jazz. Cinéma Lux. https://cinemalux.org/les-incontournables-du-jazz/
20. Henriette Walter. (2014, juin 02). Les mots migrateurs de la linguiste Henriette Walter. Vivre à niort. https://www.vivre-a-niort.com/actualites/dernieres-infos/les-mots-migrateurs-de-la-linguiste-henriette-walter-4587/amp.html
21. Lisa Muratore. (2022, d.cembre 01). Thriller de Michael Jackson a 40 ans : retour sur un album révolutionnaire. L'Éclaireur FNAC. https://leclaireur.fnac.com/article/202639-thriller-de-michael-jackson-a-40-ans-retour-sur-un-album-revolutionnaire/
22. Par Le Parisien avec AFP. (2022, janvier 26). Cardi B gagne des millions de dollars en diffamation contre une blogueuse. Le Parisien. https://www.leparisien.fr/culture-loisirs/musique/cardi-b-gagne-des-millions-de-dollars-en-diffamation-contre-une-blogueuse-26-01-2022-GUZUPNFE7RGEHHKDSFXJYXDBEI.php
23. Par le PrideAvenue (2021, mai 23). Faire son coming out : les 6 étapes à suivre. PrideAvenue. https://prideavenue.fr/blogs/infos/faire-son-coming-out-les-6-etapes-a-suivre
24. Par le Parisienne. (2024, mars 18). « Le Parisienne: « Rationner Internet » : la proposition de Najat Vallaud-Belkacem se libérer des écran ». Le Parisienne. https://www.leparisien.fr/high-tech/rationner-internet-la-proposition-de-najat-vallaud-belkacem-pour-se-liberer-des-ecrans-18-03-2024-UHD7H6SLERFH5JDGKBYDZJXSFY.php
25. Robert Chaouad, Marc Verzeroli. (2018, décembre 12). Réalités et enjeux de l'urbanisation du monde. CAIR.INFO. https://www.cairn.info/revue-internationale-et-strategique-2018-4-page-47.htm